



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Habacvc Propheta

Habakuk

Argentorati, 1526

VD16 B 3952

Quare permittis, ut uideam æurnam & laborem. Quare rapinam ac temeritatem circum me demonstras.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35974

ANNOTATIONES.

uationis causa, lubenter anticipaturus poenam, & ab eadem liberaturus iudeos. Hi uero utrumque nihilum curant neque credunt instare onus, nec à peccatis desistere, peccatorum in morem, auent. ut quamdiu non sentiant, non credant, quantumuis uel minis, uel correptionibus impetantur.

Quare permittis, ut uideam ærumnam & laborem? Quare rapinam ac temeritatem circum me demonstras?

Videmus hic de Iudaico eum populo loqui, neque dum de rege Babylonis sermonem eius esse. Queritur enim quàm in malo sint, res terra, statu, quod pessima circa eam facinora contingant, ad quæ tamen conuiuendum illi sit, quandoquidem prohibere non possit. quare prædicationis illum tædet, ut optimum quenq;, qui lubens anteuertere supplicium cupiat, ac pios reddere mortales molitur. Vbi enim animaduertit, omnino nihil è concione sua fructus pro manare, sed planè deterius fieri, poenitet eum ferè prædicationis, nec tamen potest, nec audet, propter electos aliquot omittere. Atq; hoc in nostri nobis tum consolationem, tum exhortationē scriptum est, ut ne rarū aut mirū uideatur, si pauca ex doctrina nostra, uitam suam corrigant, sed magis in deterius prolabantur. Pleriq; enim omnes ferè concionatores, præsertim neophyti, dum primū ex ustrina procedunt, arbitrantur, protius

nus & manibus & pedibus insigne esse debere, ac illico fieri permutariq; quicquid dixerint. Caterum illic longe errant, quom neq; Propheta nec Christus ipse consequi tanta potuerint. Habet aut res, ut uulgo dicitur, Iunior es, q̄ ut ueteratores, in bonos uiros transformare queas. Idem uati huic Habacuc occurrit, quem supra quam dici possit, male habet, quod doctrina sua, nolit mera operatio, actusq; fieri.

Due ille Hebraee uoces Auen & Amal, quas ego ad afflictionē & laborem uerti, sepius, maxime in Prophetis coniunctim ponuntur, opusq; est ut nobis familiariores faciamus, geminum enim usum complectuntur. Alter quo nauseam & grauamen significant, ut germanice de arduis negocijs, ac intricatis causis dicitur. Hic ist muhe und arbeyt. Hoc opus hic labor est; Ita & Psal. 89. de senio confectis ait. Quod si diu uixerint, ad octuaginta perueniunt, quod supra est. Auen et Amal est, afflictio & miseria uel labor est. Eo quod senum difficilis & infelix res uitaq; sit. Alter, quod iniquitatem, nephas & malitiam significant, quo modo Prophetis in usu est. ubi in impios inuecti, pessimam illorum uitam afflictionem & laborem nominant, ut Psal. 9. de Antichristo ait. Sub labijs tuis afflictio & labor. Idq; eam ob causam. Pseudodidascali enim, Impijq; homines, sua malicia, & mendaci doctrina, multum alijs damnum dant, quippe quos depraedantur, deglubunt, detrahunt aliquid rei, premunt, seducunt, atq; imitilia

ANNOTATIONES:

inutilibus legibus, ac intollerabilibus operibus onerant
 & degraunt. Quemadmodum & nos uerbo infortu-
 nij gemma uia utimur. Primum, quod simpliciter, si-
 niſtrū euentum accidensq; damnū ſignificat, quod ſine
 peccato fit. Secundo, quod etiam ſcelus & κακότης
 χυίος denotet, ut ſi uerbero quispiam, aliquid mali de-
 cernat ſecum, dicere ſolemus. Ille infortunium inſtitu-
 it, id eſt, ſceleſtum facinus, per quod alijs, dein & ipſe
 malum obuiaturum ſit. Huiusmodi autem differentia
 & uſus, ex oportunitate linguarum & hiftoriarum
 accipienda ſunt.

Subindicat ergo hiſce Habacuc, quis rerum fuerit
 ſtatus in terra Iuda, ſe concionatore, nempe adſlictio
 & labor illic ſuere. Hoc eſt, nulla charitas, nulla ami-
 citia, nulla ueritas neque fides inter mortales fuit, ſed
 quisq; ſua que ſtuerunt, aliusq; aliam anteuertit, ſe fel-
 lit, ad hæc rapuit, furatus eſt, quoquo tandē modo, iux-
 ta ipſius interpretationem, qua inquit. Quare oſten-
 dis prædam & iniuriam circum me? Ac ſi dicat. Eius-
 modi adſlictionem & laborem accipio, quo alter alte-
 ri, quod ſuum eſt aufert, temerario in ipſum impetu ra-
 ptus. Apud Hebræos, duo illa uerba Rapina atq; Te-
 meritas fortem ſignificationem habent. Primum, nõ
 ſimplicem rapinam indicat, ſed ueluti perditionem ac
 depopulationē, ſicut domus aliqua uel ciuitas deſtrui-
 tur et deſolatur. Quo dicere uult Propheta, quomodo
 alius alium perdat, & ad inopiam redigat, edibus,

B s agris

agris adeoq; cunctis bonis priuentur, non secus ac si
perditi desolatiq; essent, ut & tū in ciuitatib. tum pro-
uincijs fieri solei, ubi nulla siue æquitas, siue ordinatio
locum habent, diuites & tyranni pro sua libidine quid
uis perpetrant. Vnde & altera dictio temeritas uoca-
tur, hoc est, Iniuria, ceu ij, quibus nulla sit cordi iustitia
Que duo uerba sic germanice reddidimus. Sie treybe
citel gewalt, und uer derben einander in der Stadt. Me-
ram iniuriam exercent, perduntq; alius alium in urbe

Atqui nondum uides hic, quod Habacuc uel idola-
trie, uel aliorum peccatorum causa in Iudeos inue-
hatur, ceterum ob ea peccata modo, quæ aduersus p-
ximum fiunt, ut eo temporis beatos floruisse homines
oporteat, qui purè diuinum cultum conseruauerint.
Eum uero fides & Charitas uulgo defuit, auaritia, u-
sura, & iniquitate obsessio. Porro nulla Deo cultu-
ra grata est, quantumuis ingens existat, ubi proximo
quis malum dederit, ut Hoseæ. 6. ait. Oblationes no-
lo, sed beneficentiam. Et Matth. 5. Relicto munere tuo
ante altare, uade reconciliare fratri tuo. Quom ergo
sibi uicissim noxij sint & iniurij, rursum minatur eis
interitum & iniuriam per regem Babylonicum, iuxta
Dei consuetudinem, qua pro sua bonitate quemuis iue-
dicat & punit, secundum eius merita.

Iniuria anteuertit ius.

Ostendit hic, quid temeritatem & internitionem
uocet. Nepe qd nulla iustitia defenditur aut asseritur,
sed sola